

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 4Csr/1/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8417204885
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2019:8417204885.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v právnej veci žalobcov v 1. rade: A. P., Y.. XX.XX.XXXX, G. X, v 2. rade: R. P., Y.. XX.XX.XXXX, E. G. X, obaja zastúpení: Mgr. Matúš Macko, Karpatská 804/10, Svidník, proti žalovanej: Profi Credit Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, 824 96, IČO:35 792 752, zastúpená: JUDr. Andrea Cviková, Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

I. Rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. so sídlom Krížna 56, Bratislava vydaný rozhodcom JUDr. Marekom Morochovičom, dňa 19.5.2017 pod sp. zn. 689/07/16 v právnej veci žalobkyne spoločnosti PROFIL CREDIT Slovakia s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO:35 792 752, proti žalovanému v X. B. A. P., Y.. X.X.XXXX a žalovanej G. X. B. R. P., Y.. XX.X.XXXX, W. E. G. X, W. R., o zaplatenie 479,52 eur s prísl., v plnom rozsahu
z r u š u j e.

II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v plnom rozsahu k rukám zástupcu žalobcov Mgr. Matúša Macka, advokátska kancelária, so sídlom Svidník, Karpatská 804/10, do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdneho úradníka o jej výške.

III. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok za podanú žalobu vo výške 331,50 eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou podanou na súd dňa 13.6.2017 domáhali zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného Slovenským arbitrážnym súdom dňa 19.5.2017 pod sp.zn. 689/07/16 špecifikovaného vo výroku tohto rozsudku a náhrady trov konania.

2. Zrušenie rozhodcovského rozsudku v písomnej žalobe podanej na formulárovom tlačive odôvodnili dôvodmi uvedenými v § 45 ods. 1 písm. b), c), d), e), g), i), j), k) a l) zákona č.355/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V žalobe ďalej uviedli, že úverová zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú v rozpore so zákonom. Obsahuje nečitateľné podmienky písané malým písmom. Úroky v úverovej zmluve sú veľmi vysoké a hraničia s úžerou.

3. Uznesením zo dňa 13.4.2018 č.k. 4Csr 1/2017-18 súd v súlade s § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku doručil žalovanej žalobu na vyjadrenie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia.

Žalovaná na výzvu reagovala podaním zo dňa 20.6.2018, ktorým navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. K dôvodom zamietnutia žaloby uviedla:

4. Poprela tvrdenie žalobcov, že neboli riadne upovedomení o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo im nebolo umožnené zúčastniť sa ho. Uviedla, že rozhodcovský súd všetky tieto informácie predkladá vždy na predpísanom tlačive s textom. Navrhla vyžiadať spis Slovenského arbitrážneho súdu sp.zn. 689/07/16.

5. Namietla, že žalobcovia nijako bližšie nezdôvodnili tvrdenie, že napadnutým rozhodcovským rozsudkom bol rozhodnutý spor, ktorý spotrebiteľská zmluva nepredvídala alebo ktorý je vylúčený zo spotrebiteľského rozhodcovského konania.

Poukázala na bod 5. rozhodcovských zmlúv uzavretých so žalobcami a ustanovenie § 1 ods. 3 zákon č. 355/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré spor nevylučovali z rozhodovania v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

6. Poprela tvrdenie žalobcov, že rozhodcovský súd nebol v predmetnom rozhodcovskom konaní ustanovený v súlade so zákonom č. 355/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a že v rozhodcovskom konaní nepostupoval v súlade s ustanoveniami tohto zákona.

Uviedla, že spor rozhodol rozhodcovský súd určený v súlade s us. § 73 ods. 5 zákona č. 355/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to Slovenský arbitrážny súd zriadený Asociáciou arbitrážnych súdov z.z.p.o., o sídlom Krížna 56, Bratislava, ktorej zakladateľom je Slovak arbitration court, s.r.o., IČO: 44 130 481, so sídlom Krížna 56, Bratislava.

7. Poprela tvrdenie žalobcov, že rozhodcovské zmluvy neobsahujú zákonom stanovené náležitosti alebo je tu iný dôvod ich neplatnosti. Uviedla, že rozhodcovské zmluvy obsahujú všetky náležitosti vyžadované zákonom v čase ich uzavretia.

Poukázala na § 73 ods. 3 zákona č. 355/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého predmetné rozhodcovské zmluvy, ktoré boli uzavreté pred 1.1.2015, a to dňa 22.5.2014, je potrebné posudzovať podľa právnych predpisov účinných v čase ich uzavretia.

8. Poprela tvrdenie žalobcov, že rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami zákona na ochranu práv spotrebiteľa.

Uviedla, že zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500049130 zo dňa 22.5. 2014 považuje za ľahko čitateľnú. Pokiaľ žalobcovia namietajú jej nečitateľnosť, mali sa jej domáhať pri uzatváraní zmluvy, nie až vtedy, keď dlhodobo neplnia svoje záväzky z nej.

Pokiaľ ide o výšku zmluvných úrokov, poukázala na ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ktoré v čase uzavretia zmluvy regulovalo výšku celkovej odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov pri spotrebiteľskom úvere. Argumentovala, že dohodnutá výška celkovej odplaty za spotrebiteľský úver poskytnutý žalobcom neprevyšovala podstatným spôsobom výšku priemernej odplaty na finančnom trhu v tom čase (nie bankovom), ktorá bola 45,94%. Za podstatné prevýšenie je možné považovať odklon od tejto priemernej odplaty o 25% - 27%.

9. Uznesením zo dňa 15.8.2018 č.k. 4Csr 1/2017-50 súd podľa § 167 ods. 3 Civilného sporového poriadku vyzval žalobcov na vyjadrenie k vyjadreniu žalovanej k žalobe v lehote 15 dní od jeho doručenia. Žalobcovia na výzvu v stanovenej lehote nereagovali.

10. Dňa 12.2.2019 bolo súdu doručené písomné podanie zástupcu žalobcov datované dňom 10.2.2019, ktorým sa žalobcovia vyjadrili k vyjadreniu žalovanej k žalobe.

Podaním zástupcu žalobcov oznámil, že na podanej žalobe trvá s nasl. argumentáciou:

11. V podaní uviedol, že rozhodcovský súd absolútne rezignoval na svoje zákonné povinnosti uložené mu § 28 ods. 6 zákona č. 355/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keď aj bez návrhu nepreskúmal, či nárok vymáhaný v rozhodcovskom konaní nie je založený na neprijateľnej zmluvnej podmienke alebo zmluvnom dojednaní.

12. Zmluva o revolvingovom úvere č. 85000491130 zo dňa 22.5.2014 obsahuje zmluvné podmienky, ktoré boli súdmi opakovane určené za neprijateľné. V bodoch 8.1. a 8.4 obsahuje dojednanie o odplate za službu spočívajúcu v možnosti odkladu splátok úveru, ktoré bolo už súdmi určené ako neprijateľná

podmienka, a to napr. rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 4.9.2014 sp.zn. 9C 140/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 9.9.2015 sp.zn. 7Co 307/2014.

13. Zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje náležitosti vyžadované § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, a to adresu predávajúceho, na ktorej musí uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť (§ 9 ods. 2 písm. c) zákona), dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) zákona), a údaje o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona). Preto podľa § 11 ods. 1 písm. b) tohto zákona je úver poskytnutý žalobcom potrebné považovať za úver bez úrokov a bez poplatkov. Žalobcovia žalovanej poskytnutú istinu úveru vrátili.

14. Výška úrokov dohodnutých v zmluve o revolvingovom úvere 70,02% ročne 6,5 - násobne prevyšuje priemernú úrokovú mieru z obdobných úverov poskytnutých v rovnakom čase v rámci eurozóny. Preto dojednanie o úrokoch za úver v takejto výške je podľa § 39 Občianskeho zákonníka v rozpore s dobrými mravmi (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.7.2009 sp.zn. 1M Cdo 1/2019, rozsudky Krajského súdu v Prešove zo dňa 14.10.2015 sp.zn. 4Co 10/2015, zo dňa 27.10.2014 sp.uzn. 7Co 220/2014, zo dňa 14.7.2015 sp.zn. 17Co 2/2015, zo dňa 21.10.2015 sp.zn. 18Co 298/2014, zo dňa 27.10.2015 sp.zn. 21Co 246/2014, rozsudky Krajského súdu v Trnave zo dňa 6.8.2013 sp.zn. 9Co 401/2012 a zo dňa 8.7.2015 sp.zn. 25Co 567/2014, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 29.5.2015 sp.zn. 8Co 54/2015).

15. Považuje za nekalú obchodnú prax, že žalovaná si v rozhodcovskom konaní uplatnila aj nárok na náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky. Nie je pritom zrejmé, z čoho tieto náklady pozostávajú, a ani prečo by ich mali znášať žalobcovia.

16. Žalovaná na vyjadrenie zástupcu žalobcov reagovala podaním zo dňa 25.2.2019, v ktorom zotrvala na návrhu na zamietnutie žaloby.

17. V podaní poukázala na bod 8.6. zmluvy o revolvingovom úvere č. č. 85000491130 zo dňa 22.5.2014, podľa ktorého dohoda o odplate za poskytnutie služby spočívajúca v možnosti odkladu splátok úveru nebola podmienkou ani predpokladom získania úveru. Dohoda bola žalobcami osobitne podpísaná a žalobcovia ju nemuseli uzavrieť. Dohoda je preto zmluvnou podmienkou dohodnutou v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka individuálne.

18. Vo vzťahu k absencii obsahových náležitostí zmluvy o revolvingovom úvere vyžadovaných § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov uviedla, že adresa veriteľa pre uplatnenie reklamácie alebo sťažnosti je uvedená v bode 12.1. všeobecných zmluvných dojednaní, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o revolvingovom úvere.

19. Vo vzťahu k absencii údajov o dobe trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti úveru, s poukazom na body 4.5. a 9.1 všeobecných zmluvných dojednaní uviedla, že tieto údaje sú v zmluve riadne uvedené. Termín konečnej splatnosti úveru je určený viacerými spôsobmi, a to určením dátumu splatnosti splátok a počtom mesačných splátok, dátumom splatnosti poslednej splátky určeným v súlade s bodom 4.5. všeobecných zmluvných dojednaní v oznámení o schválení úveru, a tiež explicitným vyjadrením dátumu v oznámení o konečnom schválení úveru.

20. Vo vzťahu k absencii údajov o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov uviedla, že tieto údaje sú uvedené v zmluve o revolvingovom úvere v súlade s vtedy platnou právnou úpravou. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.2.2018 sp.zn. 3Cdo 146/2017 a podala systematický výklad § 9 ods. 2 písm. k) v nadväznosti na § 9 ods. 5 zákona (amortizačná tabuľka) č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, podľa ktorého cieľom zákonodarca nebolo konštruovať amortizačnú tabuľku duplicitne.

21. Zotrvala na námietke, že výška odplaty za úver nie je neprimeraná. Argumentovala, že zákonodarca v ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka reguloval celkovú odplatu v súvislosti so spotrebiteľským úverom, nie len úrokovú sadzbu ako jednu jej zložku, na ktorú poukazujú žalobcovia. Podľa tohto ustanovenia výška odplaty nesmela podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu (nie len v bankovom sektore) za spotrebiteľské úvery v obdobných

prípadoch. Priemerná výška odplaty v dobe uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere 49,67 % v zmluve nebola podstatným spôsobom prekročená. Poukázala na závery súdu prijaté v rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.3.2016 sp.zn. 14Co 1016/2014.

22. Súd spor prejednal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 22.3.2019 v neprítomnosti zástupkyne žalovanej, u ktorej doručenie predvolania mal riadne vykázané, a ktorá svoju neúčast' ospravedlnila bez uvedenia dôvodu a vyjadrila súhlas s pojednávaním v jej neprítomnosti.

Zástupca žalobcov na pojednávaní uviedol, že žalobcovia zrušenie rozhodcovského rozsudku požadujú len z dôvodov uvedených v 45 ods. 1 písm. e), g), i), j), k) a l) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

Súd na tomto pojednávaní vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe vyhovel a zrušil napadnutý rozhodcovský rozsudok v plnom rozsahu.

K dôvodom zrušenia rozhodcovského rozsudku súd uvádza:

23. Podľa § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku v žalobe sa okrem všeobecných náležitosti podania strán uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

Podľa § 132 ods. 2 Civilného sporového poriadku opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

Podľa § 150 ods. 1 Civilného sporového poriadku strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

Podľa § 151 od.1 Civilného sporového poriadku skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

Podľa § 186 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti.

Podľa § 185 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

Podľa § 191 Civilného sporového poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti., pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

24. Z obsahu spisu Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou arbitrážnych súdov z.z.p.o so sídlom Križna 56, 821 08 Bratislava (ďalej len „rozhodcovský súd“) sp.zn. 689/07/16 vyplýva, že tento rozhodcovský súd dňa 19.5.2017 vydal pod sp.zn. 689/07/16 rozhodcovský rozsudok, ktorým uložil žalobcom zaplatiť žalovanej spoločne a nerozdielne 479,52 eur, zmluvnú pokutu vo výške 0,04% denne a úroky z omeškania vo výške 0,4% ročne tak, ako to vyplýva v výroku tohto rozsudku, náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 50,14 eur, a trovy rozhodcovského konania vo výške 128,78 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného so žalobcov zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalobcu (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“). Podľa poštových doručeníek v spise rozhodcovský rozsudok bol obom žalovaným doručený v rovnaký deň, a to dňa 5.6.2017.

25. Z obsahu spisu rozhodcovského súdu ďalej vyplýva, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný v spore kvalifikovanom rozhodcovským súdom ako spotrebiteľský spor, a to v spore medzi stranami vyplývajúcom, resp. súvisiacom so zmluvou o spotrebiteľskom revolvingovom úvere č. 5800049130 zo dňa 22.5.2014 (ďalej len „zmluva o úvere“). Rozhodcovský súd konanie v spore začal na základe žaloby podanej žalovanou na rozhodcovský súd dňa 18.7.2016. V konaní rozhodcovský súd postupoval podľa zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnom od 1.1.2015 (ďalej len „Zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“). Na právne vzťahy medzi stranami založené zmluvou o úvere rozhodcovský súd aplikoval zákon č. 129/2010 Z.z o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia tejto zmluvy o úvere (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“).

26. Žalobcovia sa žalobou domáhajú zrušenia tohto rozhodcovského rozsudku zo dňa 19.5.2017.

Podľa § 46 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania.

Rozhodcovský rozsudok bol obom žalobcom doručený dňa 5.6.2017.

Preto pokiaľ žalobcovia žalobu o zrušenie tohto rozhodcovského rozsudku podali na súd dňa 13.6.2017, súd prijal záver, že žalobcovia žalobu podali v zákonnej lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku.

27. Podľa § 45 ods.1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

- a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,
- b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,
- c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,
- e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,
- f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,
- i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa,17) a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,
- k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,
- l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

28. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ods. 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutú časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku.

29. Zástupca žalobcov v rámci konečnej úpravy žaloby tak, ako ju predniesol na pojednávaní konanom dňa 22.3.2019, rozhodcovský rozsudok žiadal zrušiť z dôvodov uvedených v 45 ods. 1 písm. e), g), i), j), k) a l) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

Keďže podľa cit. § 45 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy (ex offo) preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ods. 1 písm. c), e) a i) až l), súd sa okrem dôvodov vymedzených zástupcom žalobcov na pojednávaní dňa 22.3.2019 zaoberal v predmetnom spore aj dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku uvedeným v § 45 ods. 1 písm. c) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktorý nakoniec žalobcovia aj pôvodne uviedli v písomnej žalobe.

30. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní podľa tohto zákona možno rozhodovať len spotrebiteľské spory, ohľadom ktorých možno uzatvoriť dohodu o urovaní, vrátane sporov o určenie, či tu právo a lebo právny vzťah je, alebo nie je.

Podľa § 1 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní nemožno rozhodovať spory o vzniku, zmene alebo zániku vlastníckeho práva a iných vecných

práv k nehnuteľnostiam, spory o osobnom stave, spory súvisiace s núteným výkonom rozhodnutí a spory, ktoré vznikli v priebehu alebo súvisia s konkurzným konaním.

Podľa § 2 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní spotrebiteľským sporom je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Spotrebiteľské spory môžu byť v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní rozhodované len na základe spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy podľa § 3 a len spotrebiteľská rozhodcovská zmluva podľa § 3 môže založiť právomoc stáleho rozhodcovského súdu v spotrebiteľských veciach.

Podľa § 3 ods. 1 veta prvá Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní spotrebiteľská rozhodcovská zmluva je dohoda medzi dodávateľom a spotrebiteľom o tom, že spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú zo spotrebiteľskej zmluvy alebo s touto spotrebiteľskou zmluvou súvisia, rozhodne v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní určený stály rozhodcovský súd zapísaný v zozname podľa § 18 a určený v tejto spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve.

31. Cit. ust. § 1 ods. 2 a ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní pozitívne a negatívne vymedzuje, aké spory možno a aké spory nemožno rozhodovať v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (tzv. objektívna arbitrabilita).

Cit. ust. § 2 ods. 1 a § 3 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní zároveň stanovujú, že spotrebiteľská rozhodcovská zmluva ako dohoda medzi dodávateľom a spotrebiteľom musí vždy obsahovať vymedzenie spotrebiteľskej zmluvy, resp. spotrebiteľských zmlúv, spory z ktorých rozhodne v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní určený stály rozhodcovský súd (tzv. subjektívna arbitrabilita).

32. Napadnutým rozhodcovským rozsudkom bol v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní rozhodnutý spor o plnenie vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy o revolvingovom úvere č. 5800049130 zo dňa 22.5.2014, ktorý cit. ust. Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní z rozhodovania v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní nevylučujú. Ide o spor, v ktorom je možné uzavrieť dohodu o urovnaní, pričom nejedná sa o žiaden zo sporov negatívne vylúčených zákonom z rozhodcovského konania.

Podľa obsahu listín označených ako „Rozhodcovská zmluva č. 85000049130“ zo dňa 22.5.2014 obaja žalobcovia uzavreli so žalovanou rozhodcovské zmluvy podľa § 3 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rozhodcovskom konaní“), podľa ktorých akékoľvek spory zo spotrebiteľskej zmluvy o revolvingovom úvere č.5800049130, ktoré je aj číslom rozhodcovskej zmluvy, budú riešené v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo cestou príslušného súdu v súdnom konaní (ďalej len „rozhodcovské zmluvy“).

33. Vzhľadom na uvedené zistenia súd neprisvedčil žalobcom, že existuje dôvod na zrušenie napadnutého rozhodcovského rozsudku uvedený v § 45 ods. 1 písm. c) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, spočívajúci v skutočnosti, že napadnutým rozhodcovským rozsudkom bol rozhodnutý spor, ktorý rozhodcovské zmluvy nepredvídali, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania.

34. Ako ďalší dôvod na zrušenie napadnutého rozhodcovského rozsudku žalobcovia uviedli nedostatok obsahových náležitostí predmetných rozhodcovských zmlúv, resp. existenciu iného dôvodu ich neplatnosti, uvedené v § 45 ods. 1 písm. e) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, a to bez bližšej konkretizácie.

35. Do 31.12.2014 na Slovensku platil Zákon o rozhodcovskom konaní. Až s účinnosťou od 1.1.2015 bol do slovenského právneho poriadku zavedený Zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Rozhodcovské rozsudky preto do 31.12.2014 vydávali výlučne rozhodcovské súdy zriadené podľa Zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré jediné mali právomoc veci podané na rozhodcovské súdy rozhodovať podľa tohto zákona, a to bez ohľadu na to, či na jednej strane sporu bol spotrebiteľ alebo išlo o vzťah medzi podnikateľmi.

Od 1.1.2015 rozhodcovské rozsudky začali vydávať v spotrebiteľských veciach už rozhodcovské súdy, ktoré splnili podmienky Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v konaniach, a to už podľa tohto nového zákona. Zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v prechodných ustanovenia § 73 upravuje aplikáciu tohto nového zákona vo vzťahu k rozhodcovským konaniam, ktorých predmetom bol spotrebiteľský spor začatý pred 1.1.2015.

36. Podľa cit. ust. § 73 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní ustanovenia Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. januárom 2015 s tým, že právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované.

Podľa cit. ust. § 73 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.

37. Žalobcovia rozhodcovské zmluvy uzavreli dňa 22.5.2014, tzn. pred dňom účinnosti Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (1.1.2015). Podľa cit. prechodného ustanovenia § 73 ods. 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní tieto rozhodcovské zmluvy sa spravujú predpismi účinnými v čase ich uzavretia.

Preto súd prisvedčil argumentácii žalovanej, že rozhodcovské zmluvy je potrebné posudzovať podľa právnych predpisov (vrátane Zákona o rozhodcovskom konaní) účinných ku dňu ich uzavretia (22.5.2014), a nie podľa Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní účinného až od 1.1.2015.

38. Podľa § 4 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Zákon o rozhodcovskom konaní účinný do 31.12.2014 teda vyžadoval pre rozhodcovskú zmluvu výslovne iba písomnú formu, pričom zmluva mohla mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Zákon o rozhodcovskom konaní nemal žiadne iné výslovné požiadavky na formálne náležitosti, a žiadne výslovné požiadavky na obsahové náležitosti rozhodcovskej zmluvy tak, ako to neskôr s účinnosťou od 1.1.2015 zaviedol v § 3 ods. 2 a 3 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

39. To však neznamená, že platnosť rozhodcovských zmlúv uzavretých či už za účinnosti Zákona o rozhodcovskom konaní alebo neskôr za účinnosti Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní by súd nemal posudzovať aj z hľadiska všeobecných náležitostí právneho úkonu podľa Občianskeho zákonníka, a ako to vyplýva aj z doterajšej rozhodovacej činnosti slovenských súdov predovšetkým z hľadiska ustanovení hmotného práva týkajúcich sa ochrany práv spotrebiteľov.

Súd tu dáva do pozornosti komentár A. Bělohávk, Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, Komentár 2, vyd. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 220 až 232, podľa ktorého rozhodcovská zmluva je síce procesnou zmluvou v širšom slova zmysle, v podstatnej miere sa však na ňu použije hmotnoprávna úprava.

Taktiež podľa historického výkladu záver, podľa ktorého možno spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu ako procesnú zmluvu v širšom slova zmysle posudzovať aj z hľadiska všeobecných hmotnoprávnych náležitostí právneho úkonu podľa Občianskeho zákonníka (vrátane úpravy týkajúcej sa ochrany práv spotrebiteľa), je v súlade aj s cieľom zákonodarcu vyjadreným v cit. § 45 ods. 1 písm. e) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, v ktorom zákon uvádza aj „iný dôvod neplatnosti, rozhodcovskej zmluvy ako je absencia formálnych a obsahových náležitostí vymedzených v ust. § 3.

40. Podľa bodu 5. rozhodcovských zmlúv: „Akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov:

o Rozhodcovský súd v Bratislave, sídlom Ventúrska 14, Bratislava, zriadený spoločnosťou Sdružení rozhodcu, a.s., IČ: 63 49 66 58, so sídlom v Českej republike, Brno, Příkop 8, zapísaná v obchodnom registri vedenom Krajským súdom v Brne, spisová značka B 5825 (www.rsvb.sk <<http://www.rsvb.sk>>)

o Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o., IČO: 44 130 481, so sídlom Křížna 56, 821 08 Bratislava, zapísaný v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, oddiel: Sro vložka č.: 52189/B

o Victoria rozhodcovský súd v Žiline, zriadený spoločnosťou Victoria legal arbiter s.r.o., so

sídlom: Vojtecha Tvrdeho 793/21, 010 01 Žilina, IČO: 44 826 460, zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Žilina, oddiel: Sro, vložka č.: 53057/L(www.rozhodovskysud.org <<http://www.rozhodovskysud.org>>)

o Rozhodcovský súdny dvor zriadený pri spoločnosti Arbitration Tribunal, s.r.o, so sídlom Pribinová 30, 811 09 Bratislava, IČO: 44 455 453, zapísanej v Obchodnom registri vedenom Okresným súdom Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č.: 55026/B (www.rozhodcovskysudnydvor.sk)

Výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.

41. Podľa čl. 6 ods. Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica Rady 93/13/EHS“) členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa, a aby zmluva bola podľa týchto podmienok záväzná pre strany, ak je jej ďalšie existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 2 písm. a) Smernice Rady 93/13/EHS „nekalé podmienky“ znamenajú zmluvné podmienky definované v čl.3.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 3 Smernice Rady 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmlúv, ku škode spotrebiteľa. Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa ods. 1 písm. q) Prílohy Smernice Rady 93/13/EHS za nekalé sa môžu považovať podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.

42. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinného do 31.5.2014, tzn. v čase dojednania rozhodcovských zmlúv stranami (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

43. Ako cit. úprava práva Európskeho spoločenstva či už priamo aplikovateľného alebo subsidiárneho charakteru, tak aj samotné cit. ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka v zásade nevylučujú dojednanie rozhodcovskej zmluvy vo veciach spotrebiteľských zmlúv, teda dojednanie, že spory, ktoré vzniknú v určenom spotrebiteľskom zmluvnom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Naopak, právna úprava Európskeho spoločenstva predpokladá využitie zmluvného dojednania alternatívneho riešenia sporov, vrátane možnosti riešenia sporov rozhodcami aj v spotrebiteľských veciach.

Je však vždy vecou vnútroštátneho súdu posúdiť, či rozhodcovská zmluva v danom konkrétnom prípade v spotrebiteľskej veci je alebo nie je neprijateľnou (nekalou) podmienkou.

44. Súd preskúmal predmetné rozhodcovské zmluvy a dospel k záveru, že rozhodcovské zmluvy v danom prípade je dôvodné považovať za neprijateľné zmluvné podmienky, a teda za neplatné.

K dôvodom tejto neplatnosti súd uvádza:

45. Rozhodcovské zmluvy v danom prípade boli uzavreté v rovnaký deň ako zmluva o úvere formou osobitných formulárových zmlúv technicky oddelených od zmluvy o úvere. Obe boli zachytené na samostatných listinách a žalobcami na týchto samostatných listinách osobitne podpísané, oddelene od podpisov na zmluve o úvere.

Tento technicky oddelený spôsob uzavretia rozhodcovských zmlúv však nič nemení na skutočnosti, že rozhodcovské zmluvy majú charakter typických štandardných formulárových zmlúv. Technická samostatnosť listiny, ktorá zachytáva obsah rozhodcovskej zmluvy, bez ďalšieho, ešte neznamená, že rozhodcovská zmluva bola dojednaná individuálne a že spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť jej obsah. Podľa cit. ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa totiž nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Bolo na žalovanej, aby v danom prípade, kedy rozhodcovské zmluvy vyplývajú iba z textu štandardne vopred pripraveného formulára zmluvy, v súlade s ust. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka preukázala, že rozhodcovské zmluvy ako zmluvné podmienky boli vyjednané individuálne, čo žalovaná ničím nepreukázala.

46. Osobitný podpis žalobcov ako spotrebiteľov samostatne na rozhodcovských zmluvách ako osobitných listinách ešte, bez ďalšieho, nepreukazuje individuálne dojednanie rozhodcovských zmlúv v zmysle cit. ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Z výpovede žalobcov, ktorým evidentne nie je zrejмый ani samotný pojem „rozhodcovská zmluva“ a jej predmet (tzv. pravidlá arbitráže) vyplýva, že obaja žalobcovia pristúpili na dodávateľom vopred pripravené vzájomne nevyjednané a nimi neovplyvnené podmienky obsiahnuté v zmluvnom dodávateľom vopred pripravenom formulári, a to bez tohto, aby ako slabšia strana vôbec poznali a uvedomili si tzv. pravidlá arbitráže.

47. Účelom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu zmluvných strán rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorú zmluvné strany takúto právomoc delegujú. Rozhodcovská zmluva má preto osobitý význam, nakoľko v prípade sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch a povinnostiach zmluvných strán a založí nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak stane v súkromnom právnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva rozhodcom, vrátane princípu dobrých mravov, je plne opodstatnená. Vznik rozhodcovskej zmluvy si preto vyžaduje osobitné individuálne vyjednanie uzavrieť takúto rozhodcovskú zmluvu. Ak rozhodcovská zmluva v spotrebiteľskej veci nebola osobitne vyjednaná alebo vyplýva iba zo štandardnej formulárovej zmluvy pripravenej dodávateľom vopred na tlačive, v nerovnovážnom spotrebiteľskom vzťahu je plne na mieste obava, že spotrebiteľ ako slabšia strana si svoj osud v tak závažnej veci, ako neskorší rozhodcovský proces nedokáže náležite zvážiť.

48. Ak rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom má byť akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Z rozhodcovských zmlúv žiadne informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom nevyplývajú. Dôkazom opaku nie sú ani čl. 2. a čl. 3 rozhodcovských zmlúv. Čl. 2. rozhodcovských zmlúv obsahuje iba vyhlásenie veriteľa o tom, že: „... uzatvorenie tejto rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonania zmluvy o revolvingovom úvere medzi veriteľom a dlžníkom „ a že „Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto rozhodcovskej zmluvy...“.

Čl. 3. rozhodcovských zmlúv obsahuje iba poučenie dlžníka o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy, a to tak, že: „Dôsledkom uzavretia tejto rozhodcovskej zmluvy je možnosť riešenia sporov vyplývajúcich alebo súvisiacich s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere s číslom zmluvy totožným ako je číslo tejto rozhodcovskej zmluvy..., s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy o RÚ v rozhodcovskom konaní. Spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní. Výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi“. Aké sú však aspoň základné rozdielnosti súdneho konania a rozhodcovského konania z týchto článkov vôbec nevyplýva.

Za danej situácie, kedy žalovaná ničím nepreukázala, že zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom v rozhodcovských zmluvách možno považovať za individuálne dojednané, súd vzhľadom na vyššie uvedené závery rozhodcovské zmluvy v predmetnom spore nepovažoval za individuálne dojednané.

49. Súd tu len dodáva, že v prípade spotrebiteľa vo vzťahu k princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) platí, že tento princíp v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa princípu dôležitejšiemu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života a zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobné znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť, resp. nedostatočná informovanosť v oblasti práva nemôže byť spotrebiteľovi na ujmu (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.8.2018 sp.zn. 25Co 4/2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 17.10.2018 sp.zn. 2CoSr 2/2018, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.8.2018 sp.zn. 25Co 4/2018, a ďalšie).

50. Vychádzajúc z obsahu rozhodcovských zmlúv, ak rozhodcovské konanie vyvolal dodávateľ (čo bolo aj v prípade predmetného spotrebiteľského rozhodcovského konania), žalobcovia sa museli rozhodcovskému konaniu podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovský súd má totiž rovnaké účinky, ako keby bola podaná žaloba na všeobecnom súde, a po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať pred všeobecným súdom.

Podaním žaloby na rozhodcovský súd dodávateľ tiež jednostranne stanovil miesto súdneho konania bez prihliadnutia na geografickú vzdialenosť sídla rozhodcu a miestne príslušného všeobecného súdu žalobcov ako spotrebiteľov (§ 13, §14 a § 19 písm. d) Civilného sporového poriadku).

51. Tu súd plne poukazuje na stanovisko schválené dňa 27.09.2010 na spoločnom rokovaní občianskoprávneho a obchodného kolégia Krajského súdu v Prešove, od ktorého sa nemal dôvod odkloniť, a v ktorom sa okrem iného uvádza: „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31.12.2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu“.

V odôvodnení tohto stanoviska sa uvádza: „...Vysoká miera zneužitia, zjavné uprednostňovanie efektivity pred objektívnym rozhodovacím procesom a fakt, že sa rozhodovanie rozhodcami stalo predmetom biznisu, plne opodstatňuje zvýšenú pozornosť rozhodcovským rozsudkom ako exekučným titulom“.

Taktiež sa v ňom uvádza, že podľa názoru právnej vedy (K. Csach): „Z pohľadu spotrebiteľa je rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko - právnej ochrany pred štandardnými zmluvami“.

52. Ďalej súd poukazuje na stanovisko Súdneho dvora (ES) vo veci C - 243/08 z 4.6.2009 (Pannon GSM Zrt. a/a Erzsébet Sustikn Gyorf), k čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, v ktorom súdny dvor (okrem iného) konštatuje, že vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritéria požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle čl.3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú. V tejto súvislosti musí vnútroštátny súd zohľadniť skutočnosť, že podmienka obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, ktorá bola do nej vložená bez osobitného vyjednávania a ktorá priznáva výlučnú právomoc súdu, v ktorého obvode sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, môže byť považovaná za nekalú.

V zmysle uvedeného stanoviska podmienku nekalosti spĺňa už len dojednanie, že príslušným súdom na riešenie sporov zo spotrebiteľskej zmluvy je všeobecný súd, v obvode ktorého má dodávateľ sídlo, a nie všeobecný súd spotrebiteľa, teda súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ.

V danom prípade na základe rozhodcovských zmlúv nielen že nerozhodoval všeobecný súd spotrebiteľa, ale namiesto všeobecného súdu rozhodoval rozhodcovský súd v mieste sídla dodávateľa.

53. Na základe uvedených záverov súd zastáva názor, že rozhodcovské zmluvy v danom prípade nútia žalobcov ako spotrebiteľov, aby v prípade, že rozhodcovské konanie začne na návrh dodávateľa, sa rozhodcovskému konaniu podrobili, nedávajú im možnosť výberu medzi všeobecným súdom a

rozhodcovským súdom, a nútia ich, aby spory s dodávateľom riešili výlučne v rozhodcovskom konaní a na rozhodcovskom súde, v obvode ktorého nemajú bydlisko.

Preto súd prijal záver, že takéto rozhodcovské zmluvy spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcov ako spotrebiteľov, a preto sú podľa cit. ust. § 53 ods. 5 a § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka neprijateľnými zmluvnými podmienkami, ktoré sú neplatné.

54. Podľa § 45 ods. 1 písm. e) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní spotrebiteľ má možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku v prípade neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy.

Vzhľadom na vyššie uvedený záver o neplatnosti rozhodcovských zmlúv súd žalobe žalobcov na zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodu uvedeného v § 45 ods. 1 písm. e) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní vyhovel a napadnutý rozhodcovský rozsudok zrušil.

Keďže v prípade neplatnosti rozhodcovskej zmluvy nie je daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci rozhodnúť, súd napadnutý rozhodcovský rozsudok zrušil v plnom rozsahu s tým, že podľa § 47 ods. 1 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní bude na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania pokračovať vo veci už všeobecný súd.

55. Nakoľko pre záver súdu o dôvodnosti zrušenia napadnutého rozhodcovského rozsudku v plnom jeho rozsahu postačoval záver o existencii dôvodu podľa § 45 ods. 1 písm. e) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, tzn. o neplatnosti rozhodcovských zmlúv, súd z dôvodu hospodárnosti konania sa v nadväznosti na tvrdenia žalobcov týkajúce sa ďalších dôvodov na zrušenie rozhodcovského rozsudku uvedených v § 45 ods. 1 písm. g), i), j), k) a l) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, predovšetkým neprimeranej výšky zmluvných úrokov, už len dodáva:

56. Záväzok platiť úroky ako odplatu (cenu) za poskytnutie peňažných prostriedkov je podstatnou časťou zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, ktorá podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka môže mať charakter aj zmluvy spotrebiteľskej.

Obchodný zákonník, Zákon o spotrebiteľských úveroch, Občiansky zákonník, a ani iné právne predpisy výslovne nestanovovali a ani nestanovujú maximálnu výšku úrokov zo spotrebiteľského úveru. Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nakoľko aj na právny vzťah založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinnosti vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

57. Neprimerane vysoké úroky dojednané v zmluve o spotrebiteľskom úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda v rozpore s dobrými mravmi. Požiadavka na neprimerané zmluvné úroky môže za určitých okolností obsahovať v sebe i skutkovú stránku trestného činu úžery, kedy dohoda o neprimeraných úrokoch je neplatná pre rozpor so zákonom. V iných prípadoch môže byť dohoda o zmluvných úrokoch neplatná pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). Je úlohou súdu, aby v súlade s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v každom jednotlivom prípade vychádzajúc z jeho rozhodujúcich okolností starostlivo zvážil, či konanie účastníka právneho vzťahu je v súlade alebo v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednávaní úrokov zo spotrebiteľského úveru v súlade s dobrými mravmi koná len ten veriteľ, ktorý požaduje od dlžníka (spotrebiteľa) primeraný úrok, tzn. primeranú odmenu za užívanie poskytnutej istiny, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, ak veriteľ poskytuje úvery za neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe dojednania úrokov obvyklú.

58. Podľa štatistických údajov NBS zverejnených na internete priemerná ročná úroková sadzba u spotrebiteľských úveroch poskytnutých v rámci eurozóny obdobných ako sa jedná o spotrebiteľský úver poskytnutý žalobcom na základe zmluvy o úvere v máji 2014 sa pohybovala na úrovni 10,71 % ročne. V danom prípade bola dohodnutá úroková sadzba z poskytnutého revolvingového úveru vo výške 70,01 % ročne, čo predstavuje cca 7-násobné prevýšenie priemernej ročnej úrokovej sadzby požadovanej za obdobné spotrebiteľské úvery poskytované v rámci eurozóny.

Takéto dojednanie o zmluvných úrokoch preto súd celú považuje podľa § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. Žalovaná na základe

takéhoto neplatného dojednania preto nemá nárok na zmluvné úroky. Súd len dodáva, že dohoda o zmluvných úrokoch je neoddeliteľným celkom zmluvy o úvere, ktorý už ďalej nie je možné deliť podľa § 41 Občianskeho zákonníka, a preto dohoda o úrokoch je neplatná celá ako nedeliteľný celok. (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.10.2015 sp.zn. 18Co 298/2014, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 14.10.2015 sp.zn. 4Co 10/2015, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.10.2015 sp.zn. 21Co 246/2014, rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 6.8.2013 sp.zn. 9Co 401/2012 a ďalšie).

59. Určité obmedzujúce kritérium pre spotrebiteľské úvery, na ktoré poukazovala aj žalovaná, bolo v čase uzavretia zmluvy o úvere obsiahnuté v ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia ak bolo predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmela odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch.

V predmetnom prípade už len samotný zmluvný úrok vo výške cca 7 násobne vyššej ako bol obvyklý úrok, bez ďalších rôznych prípadných poplatkov a nákladov za úver, podstatne prevyšoval aj túto obvyklú odplatu na finančnom trhu, ktorá podľa údajov o novoposkytnutých obdobných spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 2. štvrtrok 2014 predstavovala 44,06 %, čo je o 37 % viac, ako bol dohodnutý len ročný úrok 70,01%.

60. Vzhľadom na uvedené súd mal za to, že pre zrušenie predmetného rozhodcovského rozsudku existujú aj ďalšie dôvody, a to dôvod uvedený v § 45 ods. 1 písm. l) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom (nesprávne právne posúdenie veci rozhodcovským súdom), ktorý sa v prípade spotrebiteľa prekrýva s dôvodmi uvedenými v § 45 ods. 1 písm. i) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (rozhodnutie v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných prepisov na ochranu spotrebiteľa) a dôvodom podľa § 45 ods. 1 písm. l) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (záväzok účastníka na plnenie, ktoré je právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom). Dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 45 ods. 1 písm. i) a l) sú v prípade spotrebiteľa vo vzťahu špeciality k dôvodu podľa § 45 ods. 1 písm. l) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní.

61. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

62. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

Žalobe súd v plnom rozsahu vyhovel. Žalobcovia boli teda v spore úspešní v plnom rozsahu. Preto im súd priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

O výške týchto trov rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku súdny úradník.

63. Podľa § 2 ods. 2 zákona č.71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch) ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.

Podľa § 4 ods. 2 písm. u) Zákona o súdnych poplatkoch od poplatku je oslobodený spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu.

Podľa položky 3 písm. c) Prílohy Zákona o súdnych poplatkoch súdny poplatok zo žaloby o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia vydaného rozhodcom je 331,50 eur.

Vychádzajúc z tejto právnej úpravy súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť súdny poplatok zo žaloby tak, ako je uvedené vo výroku III. rozsudku.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu, resp. výroku rozhodnutia smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom, resp. z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť - odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní ak súd zruší rozsudok z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo z dôvodu, že sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, pokračuje súd po právoplatnosti rozhodnutia na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.